

UNIVERSITY OF
GOTHENBURG

IRL 2K18

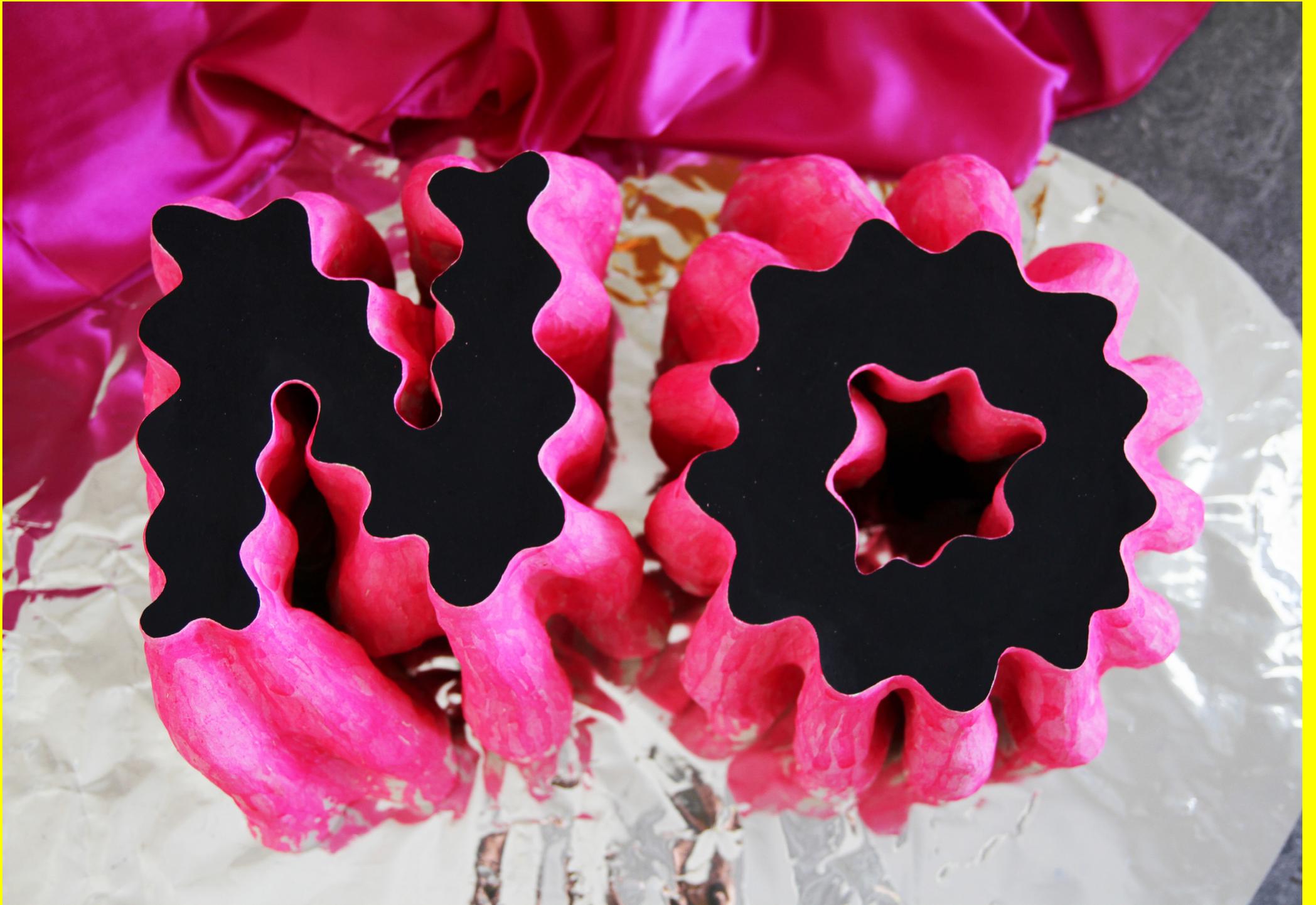
**SARA KALLIOINEN LUNDGREN
KANDIDATPROGRAMMET
I KERAMIKKONST**

HDK 2018

**HANDLEDARE:
JENNIFER FORSBERG**

IRL

2K18

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	5
ABSTRACT	7
INLEDNING	9
BAKGRUND & INSPIRATION	11
SYFTE, MÅL & PROBLEMFÖRMULERING	13
ORD & KONST	15
PROCESS	17
MATERIAL & TEKNIK	19
OM KOMMUNIKATION	21
KONSTVÄRLDEN, KONTEXT & SAMMANHANG	23
MOTSTÅND SOM DRIVKRAFT ELLER TÄNKA KREATIVT	24
AVSLUTANDE REFLEKTION	26
REFERENSER & LITTERATUR	29

NYCKELORD:

KERAMIKKONST

TEXTILKONST

GRAFISK DESIGN

KOMMUNIKATION

SKULPTUR

KONSTHANTVERK

KÄNSLOR

ABSTRACT

I use words, abbreviations and symbols to fragmentally describe my time.

2018. Internet. Chats. Feelings.

The language and context is not obvious to everyone, and I see a point in everyone not understanding everything. To include some by excluding others. The words and symbols become sculptures in clay and I letters on textiles. I combine traditional and digital techniques to get an expression reminiscent of contemporary graphic design and classical crafts. My emotions help me choose materials and they add something more. The soft fibers of the textile against the hard shape of a word. Like lying in bed being angry.

I investigate my artistic process in relation to the concepts of materials, emotions and communication. The basic idea was materials + emotions = communication, but I have come to the conclusion that it is not that simple. In the process, it becomes clear to me that there are different degrees of awareness in my communication. I'm not trying to convey a specific message, but I hope that the viewer can read my emotions through my work.

I'm looking for a balance of clarity and openness. With the materials and my emotions I control my verbal and non-verbal communication. Some expressions come from the clays own language. The materials demand time, we are forced to hang out and I have no choice but to give away a piece of me. I think all my emotions stick to the material. Can I work with that? Perhaps the goal is to understand my own intuition.

This thesis is primarily about the psychological encounter with materials. My thoughts on what is happening within me, and at the same time on the surface of the material. What communication is and how I try to control both material choices, theme and techniques with my emotions.

Jag använder ord, förkortningar och symboler för att fragmentariskt beskriva min samtid.

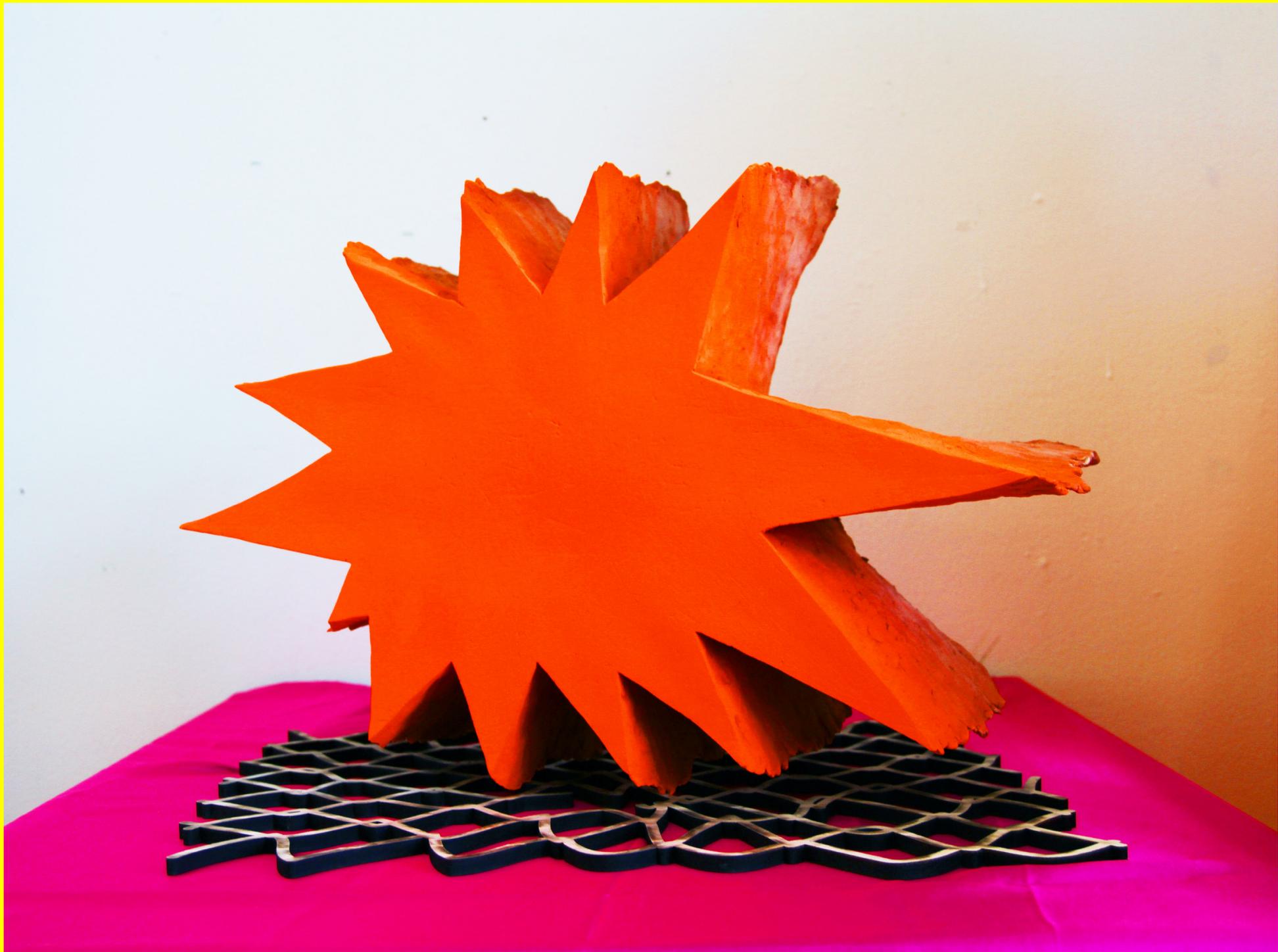
2018. Internet. Chatkonversationer. Känslor.

Språket och sammanhangen är inte självklara för alla, och jag ser en mening i att inte alla förstår allt. Att exkludera vissa inkluderar andra. Orden och symbolerna blir till skulpturer i lera och till text på textil. Jag kombinerar traditionella tekniker med digitala för att få ett uttryck som påminner både om nutida grafisk design och klassiskt hantverk. Känslorna finns med redan i materialvalen och lägger till något mer. Textilens mjuka fibrer mot ordens hårda form. Som att ligga i sängen och vara arg.

I mitt arbete undersöker jag min konstnärliga process i relation till begreppen material, känslor och kommunikation. Grundtanken var material + känslor = kommunikation men jag har kommit fram till att det inte är så enkelt. I processen blir det tydligt för mig att det finns olika grader av medvetenhet i mitt kommunicerande. Jag är inte ute efter att få fram ett specifikt budskap, utan hoppas att den som tittar kan läsa mina känslor genom mina verk.

Jag letar efter en balans av tydlighet och öppenhet. Med materialen och känslorna styr jag min verbala och ickeverbala kommunikation. Vissa uttryck blir till av lerans egen språklighet. Eftersom materialen kräver tid så tvingas vi umgås och jag har inget annat val än att ge en bit av mig. Jag tror att alla känslor jag känner fastnar i materialet. Kan jag jobba medvetet med det? Kanske är målet att förstå min egen intuition.

Min rapport handlar framförallt om psykets möte med materialen. Mina funderingar över vad som händer inom mig och samtidigt på ytan av materialet, vad kommunikation är och hur jag försöker styra både materialval, tema och teknik med mina känslor.

INLEDNING

Jag skulle vilja börja med några ord av Zandra Ahl.

“Men är det så kallat fula verkligen fult?

Är det så att det fula är att betrakta som fläckar på en i övrigt skön värld?

Är verkligen fulheten nödvändigtvis negativ?

Vem har rätt att tala om vad som är fult?”¹

När du förr eller senare stöter på ordet fult får du gärna tänka på de här frågorna. I den här rapporten har jag använt ordet fult för att det är ett enkelt ord i relation till snyggt eller perfekt. Jag menar fult som ett estetiskt beskrivande ord, inte synonymt med oestetiskt. När jag skriver fult menar jag inte dåligt, utan någon slags generell uppfattning om motsatsen till vackert.

Jag har delat upp den här rapporten med hjälp av några olika rubriker, trots att många saker återkommer och skulle kunna finnas under flera olika rubriker. Jag har försökt reda ut och strukturera ett stort virrvarr av tankar, både nya och gamla, mina egna och andras.

BAKGRUND & INSPIRATION

Jag började mitt examensarbete utan några specifika idéer men satte tidigt arbetsnamnet

känslor + material = kommunikation

Efter att noga funderat över vad jag gjort det senaste året och vad jag är mest intresserad av att fortsätta med valde jag ut några projekt jag gjort som kändes viktiga. De verken jag tänkte på hade jag gjort under väldigt känslolösa stunder och ibland hade jag sett starka reaktioner hos andra, som att de kunde känna det jag kände när jag gjort verken.

Ett av dem var ett broderi som jag höll på med under flera månaders tid. Hela broderiet är en lång oplanerad text. När jag började hade jag ingen aning vad det skulle stå, jag hittade på varje mening precis när jag skulle börja brodera den. Varje mening var en viktig och genuin känsla precis när jag gjorde den. Det arbets sättet ville jag fortsätta undersöka. Det viktiga var inte att överföra ett exakt budskap utan att testa olika sätt att överföra känslor, från mig, till någon annan genom mina skulpturer och objekt.

Jag hade sedan länge tänkt att det jag håller på med handlar om kommunikation och ville undersöka det djupare. Mycket av det jag inspireras av handlar om kommunikation på något sätt. Jag tycker väldigt mycket om typografi och har hämtat mycket visuell inspiration från grafisk design. När jag tittade igenom kamerarullen i min telefon hittade jag massor av foton på både graffiti och olika skyltar och märkningar som finns utomhus. Jag fastnar vid detaljer som känns tydliga, enkla och direkta. Speciellt fastnar jag när det finns en känsla av något befinner sig på fel plats, en betydelse som förändrats eller en oväntad men tydlig märkning. I princip varje dag under våren har jag gått förbi en stor byggarbetsplats där de använder neonfärg för att göra olika markeringar, en morgon upptäckte jag en knallrosa prick på ett träd mitt i en liten dunge. Jag undrade vad det var för speciellt med just det trädet med pricken på, några dagar senare var hela dungen borta och hade ersatts med grus och grävmaskiner. Snart står

det ett gäng nybyggda bostadsrätter där. Och den som sprayade den rosa pricken har ingen aning om hur mycket jag tänkte på den.

Jag tycker om ful reklam. Tanken på att ett företag anställer en kompetent grafisk designer för att göra ett reklamblad där allt ska se billigt ut. Det ska helst inte vara snyggt, absolut inte stilrent eller avskalat. More is more, cheaper is cheaper - tänk Media Markt. Det finns inga tvetydigheter i deras grafiska kommunikation.

Jag har funderat över hur jag själv och andra kommunicerar 2018. Varje gång jag klickar på "skicka" i någon kommunikations-app så finns mitt meddelande kvar i cyberrymden. Korta meddelanden som skrivs och skickas iväg snabbt på samma sätt som i direkt tal. Oredigerat och ogenomtänkt. När du skickat kan du inte backa tillbaka, någonsin. Allt blir hugget i sten.

Jag inser det på riktigt när jag får ett meddelande av en person jag inte haft kontakt med på många år. Det krävs väldigt lite scrollande för att läsa vad vi pratade om nio år tidigare. Det känns lite obehagligt men samtidigt spännande. Att allt är permanent, både det viktiga och det totalt värdelösa. Saker som för stunden sägs i trygga, slutna rum. Smsen man skickar till sin bästis på natten när man är ledsen. I tusentals år har människan förevigat ord i sten, lera och sköldpaddsskal, det som ansetts viktigt att spara till kommande generationer. Håller vi på med samma sak 2018? Men utan att tänka efter? Vi lämnar efter oss både den mest privata och alldeles intetsägande informationen på Facebooks servrar.

SYFTE, MÅL & PROBLEMFÖRMULERING

Med tankarna om kommunikation i bakhuvudet ville jag göra ett arbete där förlitar mig på min konstnärliga process och låta det som händer hända. Jobba intuitivt. Att inte vara styrd av en teknik eller ett tema, utan ge plats åt varje idé och låta dem skapa ett sammanhang tillsammans.

Vad händer med min process när jag inte styrs utifrån? Vad blir till när jag fokuserar på det jag vill kommunicera i första hand och låter material och teknik vara sekundärt?

Syftet är att försöka skapa känsloreaktioner hos de som möter min konst. Hur de reaktionerna ser ut vill jag inte styra över, men jag tror att om jag försöker förmedla kärnan av mina känslor kan jag nå fram till någon som känt något liknande. Jag vill att det ska vara tillräckligt fragmentariskt för att någon annan ska kunna applicera det på sina egna upplevelser.

Hur mycket, eller hur lite, krävs för att det jag tänker ska nå fram? Jag vill undersöka kommunikation genom material och hantverk. Jag vill försöka vara medveten i alla intuitiva val genom processen, för att i efterhand kunna förklara varför jag gör det jag "bara gör". Jag vill kunna lita på min intuition, hjälpa den på vägen och bara låta den vara.

I mitt projekt har jag undersökt jag hur jag kan kommunicera mina känslor genom material. Jag har inte satt upp några mål för kommunikationens funktionsduglighet men det finns några saker som jag tycker kan vara intressanta att fundera över är:

I vilken grad jag kommunicerar med olika grupper/mottagare (konstvärlden/keramikvärlden/arbetarklass/medelklass/överklass/andra sociala grupper) Har mottagaren förstått budskapet jag vill förmedla? Kan de relatera? Spelar det någon roll om de förstår budskapet?

ORD & KONST

Jag har länge haft problem med orden som handlar om konsten, eller relationen mellan orden och konsten. Någon som är bra på att analysera kan säga otroligt intressanta saker om de mest ointressanta ting. Vid en del presentationer och samtal under utbildningen har massor av intressanta kommentarer och frågeställningar tagits upp, jag antecknar och funderar vidare men efter ett tag inser jag att jag inte har någon aning om det var konsten som var intressant. Eller om det bara var publiken som var bra på att komma på saker att säga. Jag vet att jag själv ställer frågor om ointressanta saker för att försöka se om det finns något djupare.

Jag upplever ett glapp mellan konsten och orden om konsten. Rätt grupp människor kan ha superintressanta diskussioner baserade på <något ointressant>. En gång satt jag knäpptyst i en halvtimme helt uppslukad framför en gigantisk väv av Joan Miró. Jag vill inte ens försöka beskriva den känslan med ord. Jag kan tänka mig tillbaka och minnas den känslan, det är allt jag behöver.

Ibland missbrukas orden. Den som är tillräckligt bra på att efterhandskonstruera får göra vad den vill i en värld där orden bestämmer. Jag vill gärna att orden som sägs och skrivs i efterhand ska vara sanna och har därför försökt förankra dem i min intuition. Om jag är tillräckligt bra på att ljuga kanske du tror mig, eller så är allt jag skriver sant.

Hösten 2017 började jag göra ord i keramik, tredimensionellt med hjälp av hänkelpress. Orden blev till form och formen fick betydelse. Relationen mellan orden och konsten är att orden är konsten, här fanns något jag ville undersöka vidare. Jag tänkte att jag kanske kunde komma förbi orden om konsten - om konsten var ord. Som att jag kanske skulle slippa någon fejk-analys om jag bara sa som det var på en gång. Så fort jag hade tänkt igenom de här tankarna så förstod jag att det var omöjligt. Vi skulle fortsätta att prata om konsten även om det fanns ord där som sa saker.

Jag har alltid tyckt om ord och bokstäver och har tidigare gjort en del målningar och textila verk med ord. Då och då har jag upplevt att de som ser och läser känner saker. Inte nödvändigtvis samma sak som jag känt eller samma sak som jag skrivit, men de förstår något. Kanske för att det finns något att förstå. På något plan vill jag vara som en Media Markt-reklam. Jag vill inte att det ska behövas en femårig konstutbildning för att förstå. Jag vill inte att det ska krävas en femårig konstutbildning för att kunna prata om det jag gjort. Ett barn gick förbi en av mina skulpturer som stod i en korridor och sa:

”Titta mamma, en smiley-korv!”

Jag vill så gärna att det ska vara så enkelt. En smileykorv. Senare kanske fler tankar kan få ta plats. Varför är ingen av smileysarna glada? Varför sitter de ihop som en korv? Vad är de svarta krumelurerna för något?

PROCESS

I perioder översvämmas min hjärna av olika idéer, de sorteras genom att jag försöker komma ihåg dem. Jag ritar dem i mitt anteckningsblock eller skriver en anteckning i min telefon. Målet med anteckningarna är inte att minnas ett exakt utseende utan själva känslan, ofta något jag påverkas av som behöver få utlopp. Ibland kan idéerna vara kopplade till en teknik, ibland är det ett ord eller en mening, eller en form som beskriver en känsla.

Min arbetsprocess fungerar bäst om det är idé-översvämmning i hjärnan, då vet jag direkt vad jag ska gå vidare med när en grej blivit färdig. Vissa dagar har varit så, men andra måste jag tillbaka till skisserna och anteckningarna och försöka tyda. Ibland kan jag se precis vad jag ritat för form men kan inte minnas idén. Ibland är det en visuellt obegriplig hög av olika streck som gör att jag minns precis vad jag tänkte. I princip alla skulpturer jag gör finns som någon form av skiss i mitt anteckningsblock.

Det här projektet började med en skulptur jag gjorde i början av våren. Jag minns inte själva idén men den utgår från en pappersutskrift av ordet LOST i typsnittet DIN Condensed Bold. I datorn har jag förvrängt formen på bokstäverna för att få en extra lost feeling. Jag täckte bokstäverna med lera och fortsatte ringla uppåt för att ge dem tredimensionell form. Ett tekniskt byggexperiment utifrån idén om en "perfekt" slät yta som möter en tredimensionell form. Istället för att undersöka bokstävernas form har jag undersökt baksidans form. Eller egentligen, jag undersökte bokstävernas form digitalt utifrån ett existerande typsnitt, för att sedan hitta på deras tredimensionella form i materialet.

Jag får en flashback till någon gång när jag var liten och lärde mig rita "tjocka" bokstäver med skugga, eller perspektiv, för att få dem tredimensionella. Det är som att jag gör det, fast utan regler och lera istället för ett platt vitt papper.

Utifrån den här tekniken har jag gjort flera skulpturer, både utifrån ord

och symboler. Jag testar olika uttryck, knöliga och buckliga ytor, släta och slipade med skarpa kanter. Jag ger de olika skulpturerna olika uttryck hantverksmässigt för att undersöka vad de olika ytorna ger för känsla tillsammans med ordet eller symbolen. Ibland tänker jag att jag är en 3D-skrivare, jag har en utgångspunkt men på vägen kan jag ändra mig och göra som jag vill.

Hjärnan ställer till en del på vägen. Jag har sytt, ringlat, kavlat, målat, klottrat, laserskurit, blocktryckt, sprutmålat och virkat. Under tiden har jag levt och känt en massa olika saker, lyssnat på podcasts och tittat på dokumentärer om seriemördare. Jag har varit glad, ledsen, arg, besviken, uttråkad, stressad, bakfull och otroligt förkyld. Olika saker blir till under olika humör, när jag varit otålig har saker spruckit. Jag har varit så otålig att en skulptur spruckit sju gånger. Jag har lagat före bränning, efter bränning, lagat och bränt en gång till, limmat och spacklat, limmat och spacklat en gång till, slipat och målat över skarven för att sedan mötas av en spricka igen. Jag vill så gärna kasta den skulpturen åt helvete. "Bored" står det på den. Jag kanske hade kunnat skriva om den där sprickan så att den verkar meningsfull, men det är den inte. Jag önskar bara att den aldrig hade funnits.

Flera av skulpturerna har gått sönder och blivit limmade med Karlssons klister. Det handlar helt och hållet om hur slarvig jag varit när jag hanterat sakerna, saker som gått snabbt och relativt enkelt att göra råkar jag i större utsträckning ha sönder. Jag tror att det för det mesta inte gör så mycket för resultatet. Den lilla skarven med lim pratar inte så högt jämfört med orden och leran.

MATERIAL & TEKNIK

I början av projektet tänkte jag att mitt arbete inte handlar om material och teknik, men såklart gör det det. Inte på så sätt att jag kommer göra några romantiska beskrivningar av lerans kemiska sammansättning eller hur jag faktiskt gör när jag klämmer ihop lerkorvar till en skulptur.

Ernst Billgren skriver i sin bok "Vad är konst och 100 andra jätteviktiga frågor" (svaret på frågan Är det viktigt att vara skicklig på hantverket?) att faran med hantverk är att det är lätt att fascineras och fastna i.² Sedan berättar han om en skulptör som jobbade i två år med att tillverka den perfekta kaveln som skulle kavla ut lersträngar till hans gjutformar. Jag känner igen mig samtidigt som delar av min process är den motsatta. När jag är igång med att tillverka en idé i material skulle jag inte gå till ett annat rum för att hämta den där perfekta kaveln om det fanns en vinflaska två meter bort. Tekniken är sekundär så länge lerkorven blir utkavlad. Att de "rätta" materialen finns tillgängliga och att jag behärska teknikerna underlättar processen, men mitt fokus är någon annanstans.

Det är som att min tankar kan koncentreras när jag håller på med ett material. Om jag lyssnar på en podcast kan jag ta in informationen bättre och om jag funderar över något kan jag tänka på nya sätt tillsammans med lerkorven eller textilfärgen. I vanliga fall brukar jag tänka på allt möjligt mellan mord och små saker som händer i mitt eget liv. I det här projektet har jag försökt fokusera på mina egna känslor och hur jag behandlar materialen utifrån dem. Jag tänker mig att det är enkelt att se hur orden jag använder i mina skulpturer är beskrivningar av saker jag känner. Det handlar om vad som händer i och runt om mig, existensiella frågor, förvirring och frustration. Det är som att konsten är min dagbok. Jag kan berätta saker för konsten som jag egentligen inte vågar säga till någon. Jag kan låtsas att allt är påhittat om jag vill, eller åtminstone överdrivet.

"Jag tror det jag försöker formulera med hjälpa av leran innehållsmässigt kan tangera det poeter och författare försöker formulera med orden" skriver Mårten Medbo.³ Jag kan egentligen inte säga det bättre själv, men för mig gäller det inte bara leran utan de andra materialen också. De har olika berättelser, bär på olika historia och har olika kvalitéter. Tillsammans med mina berättelser blir något nytt formulerat i materialet.

Att jag använder olika material och tekniker skulle krasst kunna jämföras med att vilja äta olika maträtter varje dag. Man har sina favoriter man vill äta regelbundet och andra funkar bättre för storkok och är billiga eller kanske hälsosamma. Huvudsaken är något annat och det handlar inte bara om överlevnad.

Min konstnärliga process är helt beroende av mitt känsloliv. Vore jag en stabil och välmående person hade ingen konst blivit gjord. I de perioder jag är en (relativt) stabil och välmående person är jag helt nöjd med att laga matlådor och streckkolla på någon tv-serie. Eftersom detta känsloläge sällan håller i sig brukar jag umgås med olika material och berätta mina känslor för dem. Material kan nämligen inte svika eller berätta saker vidare om jag inte låter dem göra det. Eftersom alla material kräver tid så tvingas vi umgås och jag har inget annat val än att ge materialet en bit av mig. Mina tankar och känslolägen blir kvar i materialet oavsett om jag vill eller inte.

Jag har försökt jobba aktivt med det, behandla känslorna som att de också är ett material, precis som leran. Kan mina känslor som fastnar i materialet kännas hos någon som tittar? Jag vet inte ens vem jag ska be svara på den frågan.

ALPHABETICAL
LIST OF THINGS
I FEEL ALL THE
TIME:

ANNOYED DISAPPOINTED
ANXIOUS DISTRUSTFUL
APATHETIC DOUBTFUL
APPALLED ECSTATIC
ASHAMED EMBARRASSED
BITTER FRUSTRATED
BORED HAPPY
CONFUSED HESITANT
CONFIDENT HYSTERICAL
COURAGEOUS IMPATIENT
CRITICAL INSENSITIVE
CRUSHED INSIGNIFICANT
DESPERATE JUDGMENTAL
DEVASTATED LOST

MISERABLE TERRIFIED
NONCHALANT THREATENED
OFFENDED TIRED
PESSIMISTIC TORMENTED
POWERLESS TRAGIC
PROVOCATIVE VULNERABLE
PROVOKED WORRIED
REMORSEFUL
RESENTFUL
RESTLESS
SARCASTIC
SENSITIVE
SKEPTICAL
SUSPICIOUS
TENSE
TERRIBLE

OM KOMMUNIKATION

Jag har valt att göra mitt kandidatarbete under arbetsnamnet "Material + känslor = kommunikation".

Två delar som tillsammans bildar en tredje. Hur kan jag kommunicera mina känslor genom material?

Vad är då kommunikation? Enligt Jens Allwood ungefär så här:

Kommunikation är överföring av vad som helst till vad som helst med hjälp av vad som helst i vilken som helst omgivning med vilket som helst syfte eller funktion.⁴ När jag läste den meningen för första gången kändes det som att jag en förklaring på något jag undrat hela mitt liv.

Allwood beskriver också begreppet fullt utvecklad kommunikation - en sändare skickar ett avsiktligt budskap till en mottagare, som både förstår budskapet och att det är avsiktligt menat.⁵ Jag har funderat över om jag eftersträvar fullt utvecklad kommunikation, jag tror inte det, iallafall inte nu. Jag vill att den som möter verken ska kunna tänka och lägga till något själv. Det finns inget exakt budskap att förstå, utan olika ledtrådar som jag hoppas kan leda tankarna vidare. Även om det baseras på mina känslor vill jag att den som läser min "Alphabetical list of things I feel all the time" ska spegla sig själv i orden. Kanske blir det fullt utvecklad kommunikation om den som läser gör det?

Någon gång för länge sedan kom jag i kontakt med Gary Chapmans bok "Kärlekens fem språk".⁶ Den handlar om olika sätt att kommunicera känslor i relationer. Den fokuserar på kärleksrelationer men jag ser det som något grundläggande som går att applicera på olika typer av relationer som baseras på kommunikation. De fem kärleksspråken är: bekräftande ord, att spendera tid tillsammans, gåvor, fysisk beröring och tjänster.

Är man medveten om dessa och vilka språk ens partner använder blir det troligtvis enklare att förstå varandra. Jag tycker att det är väldigt intressant att fyra av språken inte är ord. Här kommer jag tillbaka till tankar om att det finns ett glapp mellan ord och konst, mellan ord och

handling, eller ord och sanning. Orden är inte allt, orden är bara ett försök att säga saker med ord. Du kan säga något intressant om något du struntar i, du kan säga att du älskar någon och vara otrogen. Eller så kan du säga att du älskar någon utan att någonsin säga de faktiska orden.

Tillbaka till att kommunicera genom material. Budskap överförs från sändare till mottagare genom olika kommunikativa medier. Mediet är skilt från budskapet och samma budskap kan överföras genom olika medier, men vissa medier medför en förändrad sinnesmodalitet.⁷ Det jag undrar över är hur materialet som medium kan påverka betraktaren. Det är för mig helt självklart att de ord och meningar jag skriver uppfattas annorlunda när de är tredimensionella i lera jämfört med om de var 12 punkter Times New Roman på ett A4. Jag försöker använda lera som en röst, ett kroppsspråk eller ansiktsuttryck i materialet.

"Att ge form är en aktivitet som ingår i språkspillet och den kan därmed inte separeras från den kommunikation som där uppstår" skriver Mårten Medbo.⁸ Även om jag gör skulpturer som är ord går det inte att skilja själva orden från formen, när formen väl finns där. Formen säger något mer än orden och den säger något i relation till orden. Exakt vad det är vet inte jag och det är säkerligen olika saker för olika dig och mig.

Det finns alltså en verbal och en ickeverbal del som sitter ihop med varandra, vissa delar är helt ickeverbala - om jag inte ännu gett dem en titel. Det icke-verbala skulle kunna delas upp i olika material, olika humör, olika röster eller tekniker. Jag tror det här är mitt bästa försök att förklara mitt förhållningssätt till material och teknik, för mig tillför de olika känslor som inte behöver beskrivas med ord. Det verkar som att Mårten Medbo håller med mig om detta:

"Min övertygelse är att lerans språklighet aldrig helt låter sig översättas till text eller tal."⁹

KONSTVÄRLDEN, KONTEXT & SAMMANHANG

Ordet kommunikation kommer från latin, *communica'tio* betyder 'ömsesidigt utbyte' och *commu'nico* 'göra gemensamt'. "Säkert stöter du ibland på människor du upplever att du redan har en del gemensamt med. Människor du har något gemensamt med har du också lättare att kommunicera med. Det kan vara så enkelt som att ni har samma humor."¹¹

I en del tidigare arbeten har jag funderat över att inkludera genom att exkludera. Att inte se på exkluderandet som en negativ konsekvens, utan som syfte och att genom det nå fram till andra. Det handlar inte om att jag struntar i att vissa inte förstår, utan att de som inte förstår kan få anstränga sig lite för att göra det. Jag vill hellre nå en tonåring från förorten än någon från svensk vit medelklass, om jag får välja. Jag tror att det är för att jag känner att jag har mer gemensamt med dem, på en skala från förort till medelklass har jag alltid befunnit mig närmast förorten. Vad händer om tonåringarna i Bergsjön tycker att jag gör ful skit och stockholmsgalleristerna älskar det?

Jag har svårt att se mig själv utifrån och hitta andra konstnärer som har ett uttryck som liknar mitt, kanske för att jag ofta försöker ta avstånd när jag känner mig väldigt inspirerad av någon särskild. Jag tycker om hur Eike König använder bokstäver och ord, jag vill gärna skrika lika högst och mycket som Carolina Falkholt. Jag älskar hur Fredrik Nielsen tar över ett helt rum när han ska ställa ut några skeva glaskannor, och lyckas få till en helhet som både tar över och framhäver.

Anton Alvarez, Yayoi Kusama, Natalie Baxter, Andy Warhol, Namalia, Louise Bourgeois. Jag minns hur jag som liten gick under en av hennes gigantiska spindlar. När jag funderar över vilken kontext mina verk ska finnas i känns tillgänglighet som det viktigaste. Carl Fredrik Reuterswärd's hopknutna revolver *Non-violence* eller en blänkande graffitimålning i krom längs tågrälsan mellan Uppsala och Stockholm. För mig är upplevelserna väldigt lika, jag möter konsten utan att ha planerat, utan några förväntningar om vad det är jag ska få se. Eller så

går jag en omväg hem från skolan för att få se den där skulpturen av Jaime Plensa igen. Om och om igen.

Jag hade gärna gjort en offentlig utsmyckning till en skola men vet inte hur jag förhåller mig till att ställa ut på ett konsthantverksgalleri. Inte för att jag skulle tacka nej till en utställning på Sintra, men där finns en publik som jag tror har en särskild uppfattning om vad keramikkonst och konsthantverk är. Deras förkunskaper kan säkert vara både till skada och nytta för mig, jag tänker mig att de som besöker konsthantverksgallerierna skulle störa sig mer på en hoplimmad spricka, samtidigt som jag förhoppningsvis sticker ut litegrann i det estetiska. Vad barnen på en skola skulle tycka tänker jag inte ens försöka gissa, men jag skulle hemska gärna vilja veta det.

MOTSTÅND SOM DRIVKRAFT

Under mina år på HDK har jag gått från att inte ha en aning om vad "keramikvärlden" är till att börja förstå den världens regler, och fundera över hur man gör konst som passar i den kontexten. Efter att ha förstått spelreglerna kändes det inte lika roligt längre. När folk frågar varför jag läser keramikkonst kan jag bara svara att jag inte visste vad keramikkonst betydde när jag började. Jag tänkte att "jaja, där får man hålla på med skulptur". Sedan kom en hel värld av kobolt-dekorerat porslin och vedbränning och glasyrkemi.

Jag åkte på utbytesstudier och ville göra något helt annat, flyttade till Barcelona och pluggade grafisk design. Där var allt annorlunda. På utbildningen där fanns rätt och fel på en nivå som liknade gymnasiet, fast estetiskt. Snyggt eller fult, bra eller dåligt. I början ville jag utmana, men insåg att ett personligt uttryck inte var rätt väg att gå när det fanns en betygsskala på 1-10 där allt under 5 var underkänt. Jag försökte göra uppgifterna "rätt" för att kunna vara fri utanför skolan. Jag hade ingen keramikverkstad men deltog i ett projekt där jag skulle leverera en färdig skulptur. Jag köpte lufttorkande lera och målade med akrylfärg. Frihet.

Tillbaka på HDK hade jag bagaget fullt av marknadskommunikation och erfarenheten av att måla lera med vilken färg jag vill. Lacka med nagellack. Varför glasera om det inte ska kunna diskas i diskmaskin? Varför bränna två gånger när det räcker med en? Jag hittar inga rimliga svar på dessa frågor.

"Motstånd som drivkraft"

"Om man är i opposition kan man aldrig göra fel, för man gör fel hela tiden"

Saker som sagts till mig och jag känner att det stämmer. Jag bär med mig tankar om att det blir bäst om man gör tvärtemot vad lärarna säger. Det finns absolut en drivkraft i det. Viljan att vara annorlunda, viljan att pusha materialet to the limits, viljan att utveckla det det man inte får tillräcklig respons på. För mig handlar det om att tänka

ELLER TÄNKA KREATIVT

kreativt. Jag vill inte hålla mig innanför några ramar jag inte själv valt.

Ur boken Svensk smak. Myter om den moderna formen:

”Det är roligt att åka och titta på staden Las Vegas som en postmodern rolig installation...

...Men det är inte tillåtet att ta med sig formspråket hem igen. För Las Vegas och populärkultur är inte skönhet. Inte på riktigt. Skogen, stenen och sjön är tillåtna inspirationskällor för nordiska formgivare. Det som kallas >naturligt< går fint att använda och referera till när det gäller form. Saker som är synligt artificiella är inte godkänd smak. Så är de bestämt, och bestämmelserna upprätthålls av ett antal personer och instanser.¹²

Om jag får välja på Las Vegas eller skogen som inspirationskälla tar jag Las Vegas alla dagar i veckan. Kanske för att det är ”fel” att välja det, eller för att skogen är som den är och i Las Vegas kan jag hitta på vad jag vill. En självlysande mjukglass eller daggvåta grannbarr? Neonrosa blinkade reklamskyltar, tack.

Som det lilla sandkorn jag är i konstens universum vet jag att jag inte kommer uppfinna något hjul, men jag vill göra mitt bästa för att tänka outside my box. Att snabbtorka lera i mikron för att spara tid eller gräva upp egen lera i Göteborg för att det är gratis ser jag inte som att jag jobbar med motståndet som drivkraft, jag försöker effektivisera. Att lera kommer med sina regler och sitt utseende får jag kämpa med. Det motståndet är inte en drivkraft, det är bara ett motstånd.

I det estetiska jobbar jag med och mot mig själv. Jag försöker närma mig det jag tycker är fult, i relation till de uttryck jag känner mig bekväm i. Att låta handens avtryck finnas kvar i lera är svårt, jämfört med att släta ut och putsa med sandpapper. Vissa säger att man ”dödar” genom att överarbeta en yta och tidigare har jag försökt döda, släta ut och putsa så mycket det bara går. Döda lera. Det blir också bra.

Det ger mig mer att jobba med något som är svårt. Ibland tänker jag att jag borde blivit matematiker. Istället funderar jag över när jag ska hålla mig ifrån sandpappret. Jag väljer vilka ytor som ska vara släta och vilka som ska se ut som lera. Försöker jobba med relationen mellan något grafiskt med skarpa kanter och lerans organiska natur. För att jag älskar det skarpa och hatar det mjuka. Jag har försökt ringla så fult och konstigt jag bara kan och det blir det fulaste konstigaste jag gjort. Jag är en 3D-skrivare med hjärna och känslor.

I en intervju säger Greyson Perry att han avskyr materialexperiment och vedugnar. Hade han kunnat få en mikro att göra keramik i han hade han gladeligen använt den.¹³ Jag känner likadant, jag måste komma på något att blanda i lera som gör att jag inte behöver bränna den. Men jag gillar inte heller materialexperiment, det tar så lång tid och kräver så mycket precision. Motståndet är inte en drivkraft, motståndet gör att jag låter bli och accepterar att jag är beroende av en ugn för att lera ska bli hållbar. Jag lägger mina kreativa tankar på något annat så länge.

AVSLUTANDE REFLEKTION

Att jobba utan ramar under ett längre projekt har varat både svårt och givande. Jag vet med mig att jag jobbar bra mot deadlines och under tidspress. I början var jag orolig att den långa perioden på elva veckor skulle leda till att jag inte fick mer gjort än jag vanligtvis får på fem. Jag kanske hade rätt, jag hade säkert kunnat göra dubbelt så många saker, men har låtit mig själv läsa och fundera mellan varven. Jag undrar om kvalitén har med tid eller mängd att göra, inte som i att mer är bättre, men kanske hade jag blivit nöjd med fler saker om jag hade haft fler att välja på. Jag blir inte nöjd med allt, och tänker att det kanske är baksidan med att jobba intuitivt. Jag måste låta idéerna komma ut och bli klara innan jag vet vad jag tycker om dem. Samtidigt vet jag inte hur jag skulle jobba om det inte vore intuitivt. Vad är motsatsen? Planerat och genomtänkt? Jobba mot ett millimeterprecist mål? Då skulle väl missnöjet bli ännu större.

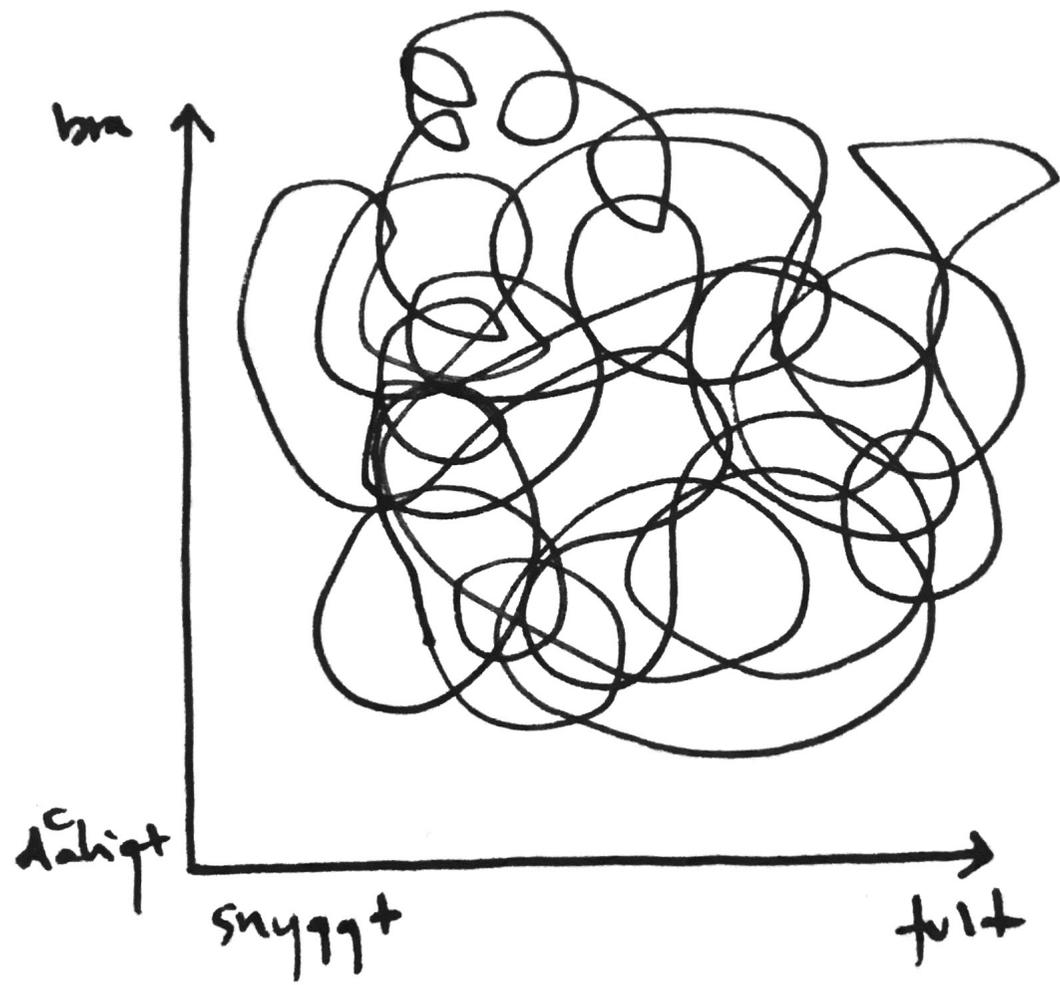
Jag hittar inget facit på hur jag skulle kunna jobba för att bli nöjd. Vissa skulpturer är planerade, andra saker gör jag på impuls, eller för att någon sagt "testa filma dig själv när du jobbar". Så sa vår handledare Jennifer Forsberg när jag berättade om min process, den maniska som gör att jag glömmer tid och rum. Jag sa att jag inte kan filma den processen, jag kan inte framkalla den om jag ska rigga en kamera först. Jag kan inte framkalla den alls, manin dyker upp plötsligt av sig själv. Jag testade iallafall att ställa en kamera på ett stativ på ett bord och bestämde mig för att jag skulle måla ett tyg.

Jag blev tvungen att bestämma på förhand vad jag skulle skriva, jag skrev en lista över olika känslor. Kom på att jag skulle skriva dem i alfabetisk ordning och skrev sedan av dem på tyget med en fet penna, samtidigt som jag filmade. Det uppstod en annan process, som inte var manisk. Det var ett snabbt och intuitivt planerande. Jag blev väldigt nöjd med resultatet, inte med filmen, utan det textila. Det blev planerat och strukturerat och motsatsen på samma gång. Det behövs en kombination men jag kan inte säga hur eller vilka mått som gäller för att det ska bli en balans.

En del saker blir fula men bra, andra fula och dåliga. En del saker blir snygga och bra, andra snygga men dåliga. Det enda jag kommer fram till är en massa saker som inte går att beskriva med ord, varför vissa saker blir bra och andra dåliga. Min uppfattning om bra och dåligt stämmer ibland överens med andras, men inte alltid. När jag tycker att jag gjort något jättekonstigt så har folk sagt "den är inte konstigare än något annat du gjort" och det stämmer säkert.

Jag vill jobba vidare med det som inte går att säga, tillsammans med orden. Jag ser fram emot att se var det här projektet tar vägen, för det känns inte som att det tagit slut än. Det är som att jag börjat göra pusselbitar till ett pussel med okänt antal bitar. Det ska bli roligt att undersöka vidare, både i kompositioner och med nya idéer. Jag funderar över hur mitt arbete ska ställas ut på examensutställningen och var det kan ta vägen efter det.

Jag sökte någon slags medvetenhet, om min intuition, om hur jag använder material och tekniker, om kommunikation. Ju mer jag förstår, desto svårare blir de nya frågorna. Tillbaka till där vi började, ett försök att beskriva snyggt och fult i relation till bra och dåligt.

cool but broke & tired

REFERENSER & LITTERATUR

1 Ahl, Zandra. 1998. Fult & Snyggt. 3. uppl. Stockholm: Konstfack, Livsformer

2 Billgren, Ernst. 2012. Vad är konst och 100 andra jätteviktiga frågor. Halmstad: Bokförlaget Langenskiöld

3 Medbo, Mårten. 2016. Lerbaserad erfarenhet och språklighet. Göteborg: Konstnärliga fakulteten, Göteborgsuniversitet. s. 116

4 Allwood, Jens. 1991. Kroppskommunikation - uttrycks- och innehållsdimensioner. Hermerén, G.(ed.) Att tala utan ord. Människans icke-verbala uttrycksformer. Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens Konferenser 24.

5 Allwood, Jens. 1983. En analys av "kommunikation. in Nowak, Andrén and Strand (Ed.) Kommunikationsprocesser,Mass 7, University of Stockholm, Centre for Mass Kommunikation Research.

6 Chapman, Gary. 2015. The 5 Love Languages: The Secret to Love That Lasts. Nothfield publishing.

7 Allwood, Jens. 1983. En analys av "kommunikation. in Nowak, Andrén and Strand (Ed.) Kommunikationsprocesser,Mass 7, University of Stockholm, Centre for Mass Kommunikation Research.

8 Medbo, Mårten. 2016. Lerbaserad erfarenhet och språklighet. Göteborg: Konstnärliga fakulteten, Göteborgsuniversitet. s. 115

9 Medbo, Mårten. 2016. Lerbaserad erfarenhet och språklighet. Göteborg: Konstnärliga fakulteten, Göteborgsuniversitet. s. 116

10 <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/kommunikation> hämtad 1/4 2018

11 <https://lindesvard.se/kommunikationsstrategi/>

12 Ahl, Zandra & Olsson, Emma. 2001. Svensk smak. Myter om den moderna formen. Stockholm: Ordfront förlag s. 62

13 Ahl, Zandra. 20013. Z-A 2013-1998. Gustavsberg : Gustavsbergs konsthall

Texter av Jens Allwood hämtade från: <http://sskii.gu.se/jens/publications/index.html>

Zandra Ahl "Fult & Snyggt"

Ernst Billgren "Vad är konst och 100 andra jätteviktiga frågor"

Mårten Medbo "Lerbaserad språklighet"

Jens Allwood "Kroppskommunikation - uttrycks- och innehållsdimensioner"

Jens Allwood "En analys av "kommunikation"

Gary Chapman "The 5 Love Languages: The Secret to Love That Lasts"

Zandra Ahl & Emma Olsson "Svensk smak. Myter om den moderna formen"

Zandra Ahl "2013-1998"

